

בש"פ 5290/19 - יוסף עואלי נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 5290/19

לפני:
העורר:
כבוד השופט ד' מינץ
יוסף עואלי

נגד

המשיבה:
מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בחיפה (כב' השופט נ' סילמן) במ"ת 47621-06-19 מיום 17.7.2019

בשם העורר: עו"ד אברהם כנאענה

בשם המשיבה: עו"ד מריה ציבלין

החלטה

לפני ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בחיפה (כב' השופט נ' סילמן) במ"ת 47621-06-19 מיום 17.7.2019, במסגרתה הורה בית המשפט על מעצר העורר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.

1. ביום 23.6.2019 הוגש כתב אישום נגד העורר. לפי הנטען בו, פרץ העורר מספר פעמים, יחד עם אחרים שזהותם אינה ידועה למשיבה, לבית הספר הימי לפיקוד ולמנהיגות קציני ים שבעכו, משם הם גנבו 49 תתי מקלע שהוחזקו במקום. את כלי הנשק העבירו למקום שאינו ידוע למשיבה. בגין מעשים אלו מיוחסות לעורר עבירות של התפרצות לבניין שאינו משמש למגורים, גניבת נשק ועבירות בנשק.

2. בדיון שהתקיים ביום 26.6.2019 הסכים העורר לקיומן של ראיות לכאורה ולעילת מעצר, ובית המשפט הורה על קבלת תסקיר שירות המבחן בעניינו לבחינת אפשרות של חלופת מעצר. מהתסקיר שהתקבל ביום 14.7.2019 עולה כי העורר הינו אדם צעיר יחסית, נשוי ואב לארבעה ילדים. לחובתו הרשעה קודמת בעבירת אלימות במשפחה, בגינה נידון לשירות לתועלת הציבור. בתסקיר תוארו קשיים רגשיים מסוימים של העורר אשר עשויים להתבטא

בהתנהגות תוקפנית. עם זאת, שירות המבחן התקשה להעריך את הסיכון הנשקף מהעורר, הגם שלא שלל קיומו של סיכון. לאחר שבחן את חלופת המעצר שהוצעה, המליץ שירות המבחן לשקול את מעצרו של העורר בפיקוח אלקטרוני בפיקוח המפקחים שהוצעו על ידו.

3. בהחלטתו ביום 17.7.2019, הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו של העורר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. בית המשפט עמד על היקף הגניבה של כלי הנשק המיוחסת לעורר, וקבע כי העובדה שכלי הנשק טרם נתפסו והשותפים שביצעו עמו את המעשים לכאורה לא נעצרו, מגבירה את מידת המסוכנות הנשקפת ממנו. עוד צוין כי הגם שהתסקיר הינו חיובי, עולים ממנו מספר נתונים שליליים מגבירי סיכון. לאור זאת סבר בית המשפט כי על אף התסקיר החיובי בעניינו, חלופת מעצר לא תסכון במקרה זה ואין מקום לבחון חלופה קונקרטית.

4. העורר טען כי שגה בית המשפט בהחלטתו וכי היה עליו לאמץ את המלצת שירות המבחן, זאת במיוחד לאור היעדר עבר פלילי רלוונטי ולאור השתייכותו למשפחה נורמטיבית. הוא נשוי ואב לארבעה ילדים קטינים ואף שכל את אחיו הבכור שנפטר מדום לב בהיותו רק כבן 27. בית המשפט טעה, לשיטת העורר, משביסס את החלטתו על חומרת העבירה המיוחסת לו בלבד, והתעלם מכך שאין בנמצא ראיות המצביעות על היותו מסוכן כלפי הציבור. על כן, בהתחשב בחזקת החפות העומדת לו, היה על בית המשפט לבחון אפשרות של חלופת מעצר אשר פגיעתה בו תהיה חמורה פחות ממעצר מאחורי סורג ובריה – דבר שלא נעשה כלל. ודאי מקום בו המשפט יארך זמן רב. העורר אף תמה: אם לא היה בדעת בית המשפט לבחון כל חלופת מעצר, לא ברור מדוע הורה לשירות המבחן לערוך תסקיר מעצר לגביו.

5. המשיבה מחזיקה אחר החלטת בית המשפט המחוזי אשר נתן שבעה נימוקים להחלטתו: ההיקף העצום של כלי הנשק שנגנבו; העובדה שכלי הנשק לא נתפסו; השימוש שעשה העורר בסמים בעברו, דבר המגביר את המסוכנות הנשקפת ממנו; קווי האישיות הבעייתיים של העורר כפי שבאו לידי ביטוי בתסקיר המעצר; אי תפיסתם של שותפיו של העורר; העובדה שכלי הנשק נגנבו יותר מפעם אחת; רקעו הפלילי של העורר בעבירות אלימות במשפחה, דבר המשליך על אי קבלת מרות על ידו. על כל אלו נטען כי הכלל הוא, בעבירות נשק, מעצר מאחורי סורג ובריה.

6. אכן הכלל בעבירות נשק הוא מעצר מאחורי סורג ובריה, ואילו החריג הוא שחרור לחלופת מעצר או מעצר בפיקוח אלקטרוני. זאת, מהטעם שהמסוכנות הנובעת מעבירות נשק היא כזו שכלל לא ניתנת לאיון באמצעות חלופה (בש"פ 4830/18 דרבאס נ' מדינת ישראל (30.7.2018); בש"פ 4289/18 סיאד נ' מדינת ישראל (17.6.2018); בש"פ 4146/17 שלאעטה נ' מדינת ישראל (29.5.2017); בש"פ 75/17 מדינת ישראל נ' נאסר (3.1.2017)). יחד עם זאת, וכל עוד לא ניתן לקבוע מראש באופן מוחלט כי עילת המעצר לא ניתנת לאיון בדרך של חלופה, אפשר לשם כך גם להורות על עריכת תסקיר מעצר (בש"פ 3391/13 עווידה נ' מדינת ישראל (20.5.2013)). על כן, פשיטא כי לא נפל פגם בכך שבית המשפט המחוזי ראה לנכון להצטייד תחילה עם תסקיר מעצר עובר למתן החלטתו. רק לאחר שהוגש התסקיר ובית המשפט שמע את טיעוני הצדדים, הוא הגיע לכלל מסקנה שלא תסכון שום חלופה. אין צריך לומר כי אימוץ גישתו של העורר, על פיה שלילת המלצת שירות המבחן כשלעצמה מובילה למסקנה שבית המשפט לא היה מוכן מראש לשקול כל המלצה, מהווה "חרב פיפיות" ועלולה להרתיע את בית המשפט להיעתר לבקשת נאשם לבחון חלופת מעצר באמצעות קבלת תסקיר מעצר.

7. בנוסף על האמור, הלכה ידועה לפנינו כי חרף החשיבות הניתנת לעמדת שירות המבחן, עמדתו היא בגדר המלצה ובית המשפט אינו מחויב לה (בש"פ 6672/17 ויצמן נ' מדינת ישראל (11.9.2017); בש"פ 786/17 פלוני נ' ...).

מדינת ישראל (1.2.2017). על כן, אין כל פסול בכך שבמקרה זה, לא ראה בית המשפט לאמץ את המלצת שירות המבחן. אדרבה, על פניו, ישנן רגליים מוצקות לסברה שלא היה מקום לאמץ את ההמלצה מקום בו נאמר בתסקיר "ברחל בתך הקטנה" כי "רב הנסתר על הגלוי" בעניין התייחסותו ההגנתית והקורבנית של העורר באשר לנסיבות המעצר, דבר שהקשה על הבנת הדינאמיקה שהובילה למעצר ועל הערכת מידת הסיכון הנשקפת ממנו. ועל כל אלה יש להוסיף כי כמות הנשק העצומה שנגנבה ממחסן נשק ללא מורא ופחד, מהווה נסיבה משמעותית לחומרה המצביעה על המסוכנות הרבה הנשקפת מהעורר.

8. ועוד זאת, הלכה היא, כי אישור קרובי משפחה כמפקחים בעבירות נשק מהווה חריג יוצא דופן (וראו לעניין זה:בש"פ 454/18 בותסאז נ' מדינת ישראל (28.1.2018);בש"פ 9713/17 שקיר נ' מדינת ישראל (27.12.2017)). משכך, ובניגוד לטענת העורר, אינני סבור שנפלה שגגה לפני בית המשפט שנמנע מלבחון בעצמו את המפקחים המוצעים.

סופו של דבר, הגעתי לכלל מסקנה שאין מקום להתערב בהחלטת בית המשפט המחוזי, ודין הערר להידחות.

ניתנה היום, י"ח באב התשע"ט (19.8.2019).

ש ו פ ט